

Tidn.

+
Tidskr.

2j.
j.

Nyrens Riffer till Stockholms värdar 1810 og 1812
1816 finns införd p. sid 208 det här
i n 58 p. sid 235, 36 utgör utdrag af en bref från
Christiana med uppgift af Nyrens sid 210 i
det der inf. domet in af Raste från lat införd
det! Nyren Raster d 25 Maj n 42

Näpän n 69

Om Tryckfejdet p. 61 (med N. Paster) p. 105 (Delens utdrag)

Nun man från bedöma skriften af omringar (31) p. 121

Stämtestat (af Jernmalen) s. 127

Tryckfejdeturs beskrifning 129

Tryckfejdet försökning 165 Tryckfejdet n 66 s. 261

en yngre litteratur följande den hettan in för 20 år från p. 177

Med Nyren Paster n 57. (225)

med Jern p. d. o. Th n 61, 62

Näpän n 69. Förklarung om Linnévalen i Flackhatten
af Tra-hand (Malmer) 279

Refle i aut af Linnévalen med en tryckfejdet 76 - / 5. 8, 82

Phosphoros n 78 in ad apparat i del p. 1812 n p. 309. p.

Sen för non-sens i Jernmalen p. d. o. Th 161. $\frac{15}{7}$ 1812

Barnleif till C. Delen 335

In side from

Prospectus for my *Trickery* 4, 85, 26 (April)

Milkenhit A.B.C. of Jacob *Opfermann* 3, 344

done B. the sale of 89.90

~~Handwritten scribble~~

(H. Volkmann *Tagebuch* 17-24 1792)
of *Selbstbeobachtung*

In *Unter* of *Siden*

R. C.

N:o 1 och 2.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Fredagen den 10 Januari 1812.

Obenägna Omdömen.

Hvad? *Trompeten* eller *Krigsförklaring* emot allt ondt? Fy, det var en förskräcklig titel (lär någon säga). Nu går skammen på torra landet, och nu ser man frukten af Tryckfriheten. Vederbörande Anarkister, Frondörer, Samhällsförstörare m. m. m. ha förut endast vågat framkomma med småbitar i ett och annat blad: nu äro de djerfve nog att inrätta sig ett eget. Men — Lagen, Lagen råkar dem väl, och det vore ej mer än rätt. Nu lär man väl offentligen och med vanlig skamlöshet framkomma med *vrängda framställningar*, klandra Religion, Regering, Embetsmän, Lagar, enskilda personer m. m., allt för egna afsigter; ty annat skäl kan det icke vara. Ja, den egennyttan, den egennyttan! Nu får väl ingen människa mer gå i fred på Guds gröna jord; ty den som vågar antaga en så oförskämd titel på ett offentligt blad, den kan våga allt. Ett sådant blad borde genast förbjudas; ty det är klart att det blir ganska gement: att det äsyftar att väcka allmänt missnöje, att förstöra enigheten och att omstörta hela Samfundet, som ej behöfver mer än en enda sådan ohygglig skrift för att alldeles upplösas. Allt detta är klart som vatten; men Gudi lof! vi ha en förträfflig och tydlig Tryckfrihetsförordning; vi ha Hof-Kansler, Justitie-Kansler och Justitie-Ombuds-

man, Tryckfrihets-Komit  och lagliga Domstolar, tillika med dugtiga Fiskaler, förutan alla eleverna som in fvas. Det har nog ingen fara. Den der Skribenten för snart ett snöpligt afsked. Han borde landf rvisas, utan ransakning och dom, med pick och pack; ty han skulle kunna skaffa oss ett inbördes krig på halsen, om han f r hållas, den förrädaren. Ja, den Tryckfriheten, den Tryckfriheten, hvad den g r ondt! Gud vare oss n dig! Hvilka skamlösa skrifter och beskyllningar har man icke sett allmänneligen l sas, sedan Tryckfriheten blef l sgifven? Det  r väl sant att en stor del icke kan bestridas; men hvad har det ang tt Allmänheten, om en medborgare lidit oskyldigt: om vissa personer handlat som despoter: om Kronans medel obehörigt blifvit förstörda: om orättvisan någon gång, under vakansen, satt sig på rättvisans thron: om någon Embetsman varit vårdslös i sin tienst: om falska protokoller blifvit förda på vissa ställen: om en och annan förnäm Herre burit sig dumt åt: om ett och annat kunde förbättras i Lagarna m. m.? Att röra vid allt detta,  r verkligen skadligt för allmänna säkerheten, och står medborgerliga friheten, ja till och med sjelfva *samvets*-friheten. Det kan så of rmerkt nedsätta en persons förut ägande anseende, och hvar och en b r ju få behålla hvad han äger eller innehar. Det anseende man fått, på hvad sätt som helst, är ju ens egendom. Att förstöra det, är ju ett rent r fveri; det är att våldföra ägande-rätten. Hvem  r som icke kan fela, och hvad har Allmänheten dermed att göra? Den b r sysselsättas med helt annat än enskilta saker och l sning. Nu måste man gå liksom på nålar; ty man vet ej ordet af förr än man f r sig en klick, som sitter der länge nog, och om man svarar, så händer att man ej blir trodd. Ja, så m  saken och personen vara. Hvad man förr fått göra utan anmärkning, borde man få göra nu och hädanefter. Nyheter äro ofta farlige att införa. Det gamla  r bäst. Men vänta, vänta bara, Hrr Skrifvare, till nästa Riksdag, så sättes väl P för *er* tilltagsenhet. Jag undrar hvem det  r som skrifer den här sm rjan.

Min ödmjuka Förklaring.

Nå det var då väl, att jag någon gång hade rätt. Allt det här sade jag er förut, kamrater. Jag hade kommit öfverens med 4 gamla vänner, att vi i kompani skulle utgifva en skrift; men de ville vara förnäma. De skulle nödvändigt, för hederns skull, antaga 36 hedersledamöter på köpet. Men det gick som jag tänkte. Dessa ville alldeles icke arbeta, men väl dela hedern af vårt arbete. De kritiserade allt och ville jemka allt hvad vi arbetat, men kunde icke gifva oss något bättre i stället. Tiden förspilldes, och efter 36 sessioner, af hvilka hvar och en räckte 36 timmar, eller längre än Sessionerne i Engelska Parlamentet, hade vi ej hunnit längre, än att hafva stannat i 36 särskilta meningar, blott om titeln. Det enda, hvori de kommo öfverens, var att titeln skulle vara antingen gemen eller förskräcklig. Profossen, Karbasen, Tagelpiskan, Murbräcken, Hvalfisken, Göta Lejon, Elefanten, Murmeldjuret, Syndastraffet, Krigsförklaringen, tillika med sex och tjuge andra titlar, voro i fråga. Pluraliteten var således gifven angående titeln *egenskap*; men, att bestämma sjelfva namnet, dertill behöfdes omsider blott 3 röster, sedan rösterna voro så delade; och pluraliteten slog så ut, att skriften skulle heta — *Trompeten*. Jag skrek emot allt hvad jag kunde, så att jag är hes ännu; men det hjälpte icke. Mine medbröder skreko än värre, ja värre än nykomne Riksdagsmän på en Revolutions-Riksdag. Jag sade dem förut, att vi skulle reta opp himmel och jord emot oss; men ingen ville höra på det örat. Efter allting skulle vara besatt, så föreslog jag, att vi i stället skulle kalla vår skrift Kontra-Jurnal *emot* Litteraturen och Moralen; ty som det är modet att skrifva *vertemot* titeln, och man sett att en Jurnal *för* Litteraturen kan vara alldeles deremot; så tänkte jag, att vi, som verkligen *ville* skrifva Litteratur och Moral, borde sätta ordet *emot* på vår titel. Tryckfrihets-förordningen förbjuder väl *falskt* titelblad; men, tänkte jag, då andre sluppit onäpste, så slippa väl också vi. Skulle någon vilja processa, så hade jag genast i beredskap en invändning, att Aktor borde bevisa hvad Förordningen menar med *falskt* titelblad, och dermed hade Herr Aktor varit bet. Men alla mina försök

voro fåfånga. Pluraliteten var afgjord, och vår skrift skulle absolut heta — *Trompeten*. Nå, får gå då, tänkte jag. Jag tvår mina händer, och åberopar mitt särskilda votum, som ligger i akten, och som skall åtfölja vår förklaring till högre ort, i fall någon besvärar sig öfver beslutet. Emedlertid gjorde jag den upptäckt, att det ej är svårt att få pluralité i bland många ledamöter, allenast man förstår att dela rösterna på flera håll. Förut har jag erfarit på andra ställen, att om man endast får ett par af de värsta skrikhalsarna på sin sida, så har man pluralité, om alla de öfrige, såsom merendels händer, äro enfaldige mesar, som följa strömmen åt. Alla andra sätt att förtiga, som höra till gamla historien. Nu har jag likväl fått lära, att kompanier icke duga och att många kockar koka elak soppa. Det är bäst att en är Herre, och att en styr.

Tjenlig Föreställning.

Men, min Läsare, hvarföre skall man då dömma så hastigt om en sak, som man ännu icke känner? Det är väl sant, att jag är bara protokollist i Societeten, likväl med säte och stämma, såsom i Kämners-Rätten; men just derigenom är jag också i stånd att ställa ämnena som jag behagar; ty under justeringen läser man avisorna, ingen hör på, och om så skulle inträffa för någon gång, så läser jag då helt annat än som står i mitt koncept. Derföre kan jag ock försäkra dig, min Läsare, att ehuru jag med händer och fötter arbetade mot titeln, så skall det ändå ingen fara ha. Der har du nu min bekännelse, som för en stund bör kunna stilla din vrede; — men deremot säger jag rent ut, att hvar och en, som felar uppsåtligt, skall akta sig för oss. Vi opponera oss alle samt- och synnerligen emot alla slags laster och odygder: emot afund, egennytta, vårdslöshet, våld, förföljelse, falskhet, förtal, smädelse, orättvisa, oordningar, öfverflöd m. m. som strider emot det allmänna bästa. Nog ser jag förut, att Societetens ledamöter äro heta i spelet och komma att brumma oerhördt, åtminstone i början, hvilket i och för sig sjelf kan äga sin goda grund; men det kan jag likväl lofva på

mitt hedersord (en ed som aldrig brytes nu för tiden), att intet namn skall nämnas, om icke pluraliteten skulle så besluta; ty jag tycker alldeles icke om personaliet. Skulle likväl någon känna igen sig i spegeln, så skylle han sig sjelfvan, som sig ej bättre föresåg. Det blir svårt, om icke alldeles omöjligt, att dölja sig för oss; ty vi äga korrespondenter i alla landsorter och spioner öfverallt. Vi äga vår egen Polis, som berättar oss i ögonblicket allt som talas och sker, så att ingen kan undgå vår uppmärksamhet. Vi förmana därför alla i gemen och hvar och en i synnerhet, att fullgöra sina skyldigheter: att älska Gud och lyda Regeringen: att göra hvar man rätt: att understöda den olycklige: att förlåta sina ovänner om de ångra och bättra sig, att, så vidt möjligt är, uttyda allt till det bästa: att icke förtala och beljuga någon, och in summa så förhålla sig, som redlige medborgare och människovänner egnar och anstår, på det att Nationen måtte bli ett enda gemensamt Folk med ett enda tänkesätt, som äger ett gemensamt föremål: — Landets bästa, och som således hellre med samfalta händer befordra Regeringens afsigter, än motarbeta dem. Bryter någon häremot, så svär jag ej för hvad som sker. Hjelper ej det ena, så måste det andra hjälpa, och om varningar föraktas, så — ingen pardon, skall skampålen fram och svarta taflan, med hela meritlistan. Småsaker bry vi oss ej om.

Helsning till våra Medbröder.

Nu har jag redan, nästan för mycket, sqvallrat ur skolan; men jag är alltid upprigtig och vill icke skräma hederligt folk. Få mina medbröder veta det, så får jag väl litet bannor; men det må bli dervid. Tyst, jag hade så när glömt en ting. Vi ärna också hålla styr på alla Författare, i synnerhet dem som höra till Skrået. Jag råder därför Polyfem, Granskaren, Nya Posten, Dagligt Allehanda, Stockholms Posten med flera ännu ofödda eller dödfödda Tidningar, att de ha tand för tunga, icke skriva hvarken ovett eller strunt, utan hålla sig vid det

som är nyttigt och gagneligt, icke ljuga eller bedraga med falska uppgifter; med ett ord: förhålla sig ärligt. För en och annan blir väl arbetet då litet större än förut, och en och annan medarbetare måste då förafskedas; men det får icke hjälpa. Litteraturens åker måste rensas med svedjande, annars tar ogräset öfverhand. Skulle också sjelfva Herr T. W., eller Hr v. K., eller Hr bara K., eller Hr v. E., eller Hr G., eller Hr M., eller Hrr S., eller någon annan *predikant* vilja skena öfver skacklorna (det vi likväl ej tro), så äro våra armar långa nog, att också råka dessa Herrar. Från denna dag är ingen säker, som förtjenar aga. Vi förklara krig emot allt ondt. Vi skola predika Lagen för syndare, men också Evangelium för de välsinnade.

Värdet af en Skrift.

Men — allt det här är ändå icke tillräckligt att bedömma värdet af en skrift. Titeln bör väl upplysa *något*, men Författarens namn gör *allt*. Utan att veta *det*, kan man ej säga med säkerhet, om en skrift duger eller icke; ty namnet, namnet — det är hufvudsaken. Men hvad heta då desse Författare? Gissa, om du kan; det är ett godt knep när intet annat hjälper. Jag skall anmäla ärendet i nästa Session, och om jag får lof, så skall jag ärligt bekänna alltsammans nästa gång. Hvad jag nu i förhand kan yppa, är att *Legio* är vårt namn, förty vi äro många.

Emedlertid vill jag anföra ett par ämnen, som redan varit före under ventilation.

Ny Hushålls-metod.

En af våra Ledamöter (jag vill icke ännu upptäcka hans namn) hade föreslagit en ny metod för att få Broar, Byggnader, Kanaler, vägar och dylikt snart färdiga. Det vore, sade han, att aldrig utbjuda dem på enterprenad, utan i stället gifva stora löner och traktamenten

åt Direktörer, Intendenter, Inspektorer, Pådrifvarē m. m. Den som vill tyda allt till det värsta, skulle väl kunna invända, att ju högre traktementen och arfoden som bestås, ju mer skulle egennyttan söka att länge få behålla dem, och utdraga på tiden med arbetets fullbordan; men, sade han, detta är icke att befara. En så öfverdrifven egennyttan existerar icke numera; heder och ambition hafva intagit dess rum, så att, ju högre arfodet och traktamentet är, ju mer drifves innehafvaren af en honnett ambition, att påskynda arbetet, på det den större kostnaden vid inspektionen måtte ersättas genom tidens förkortning; utom det att orsaken, hvarför arfodet blifvit hederligt, icke är någon annan, än att uppmuntra till en starkare drift; och hvem vill väl bedraga sina principaler?

Af diskurserna kunde jag märka, att detta projekt går omkull i nästa plenum. Ibland annat sade vår ärliga Honnête: «Vi ha förledet år några exempel, och deribland reparationerna på Norrbro och Nybron, som påstodo i många månader, i stället att, om arbetet skett på enterprenad, så hade det ganska säkert blifvit fullbordadt på fjerdedelen af den tiden». Många syntes hålla med vår Honnête, och hvar och en framdrog de exempel, som voro honom kunniga. Jag vill ännu icke anföra dem, för att icke stöta personer; men nog tyckte jag att de utgjorde starka skäl emot projektet.

Också ett nytt projekt.

Efter det är frågan om nya projekter, mine Herrar, sade en annan Ledamot, så vill jag också komma fram med ett dylikt. Jag har läst hos någon författare (jag mins nu icke hvilken), att Svenskarne ej äro gode kalkylatörer. Han har ej så alldeles orätt, och detta lär äfven besanna sig genom organisationen af Fattigvården. Oaktadt alla de hufvuden som blötte sig angående den saken, lära vederbörande ändå ha missbitit sig. Penningarne räcka icke till, och räcka aldrig till, när en stor och dyr Betjening är det första man

vill anskaffa, och som alltid gör en större utgift än man förut haft. Meningen lär väl vara, att de fattige samt dårar och arrestanter skola njuta deras behof, och frågan är således hur man skall komma dit? Jag tror mig kunna besvara den på ett enkelt sätt, som jag undrar att ingen har hittat på förut. Det vore att för dessa indraga $\frac{1}{3}$ af portionerna i mat, och hvar och en vet att $33\frac{1}{3}$ procents indragning är betydlig, likasom $33\frac{1}{3}$ procents tillökning icke eller är att förkasta. Det är icke sagdt, att dårar och arrestanter skola få hålla några kalas, utan endast lifnära sig, hvilket är alldeles tillräckligt. Genom denna indragning skulle ju en ansenlig summa vinnas.

Är min Herre galen? ropade några ledamöter, som läto hettan nästan för mycket öfverväldiga sig. Denna urbota galenskap är redan försökt, sade de, men måste förkastas, när klokare och mer tänkande personer kommo i spelet. De förut bestådda portionerna voro ej mer än tillräckliga till lifvets uppehälle. När man då drager in en hel tredjedel deraf, så är ju följderna den, att uslingarne skola långsamt svälta ihjel, hvilket illa passar ihop med vårt så kallade välgörande tidevarf. Man ser i allmänhet, att dumma och lata menniskor äta mer än andra, men att Snillen äta mindre. Deremot äro dårar och galningar behäftade med en beständig hunger, och äga en ganska stark appetit. Drager man in något af deras vanliga portioner, och till en så stor del, som tredjedelen, så skola ju dårarne bli allt mer och mer galne, och ännu olyckligare än de voro förut, just genom dem, som borde mildra deras öden. Att det ena skall vara i förhållande till det andra, är ofta riktigt; men att efter dåraktiga projekter vilja sköta sjelfva dårarna, är så dåraktigt, att sjelfva projektmakarne borde för en stund få bli dårarnes representanter på dårhuset. Projektet förkastades enhälligt.

På Trettietvå Nummer af denna skrift, som utgifves Tisdagar och Fredagar, emottages prenumeration med En R:dr Banko i Utter & Comp:s Boklåda.

STOCKHOLM, Tryckt hos CARL DELÉN.

N:o 3 och 4.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Tisdagen den 14 Januari 1812.

Jag har blifvit ålagd af mina Medbröder, att innan jag uppger deras namn och karakterer, först införa följande märkvärdiga utdrag ur en i England nyligen utkommen nummer af en periodisk skrift, kallad: *The new Quarterly Review, and British Colonial Register*, och som är dedicerad till Ledamöterna af *Club-Pitt* angående

Engelska Handels-Systemet.

«Assekurans-Kompaniernas intressen äga ett så nära samband med Rikets stora handels-intressen, att de, just för den orsaken, äro berättigade till Allmänhetens uppmärksamhet. De oerhörda förluster man måst uthärda den sednare tiden genom Försäkringstagare, kunna i sanning anses vara en National-plåga, likasom de äro en enskilt; ty de summor, som blifvit betalta af Lloydska Assuradörerna, stiga till 6 millioner pund sterling, utan att beräkna de assuranssummor, som blifvit utbetalte af alla andra Assuradörer, och utan att inbegripa den varumängd, som *icke* blifvit assekerad. Dessa förluster äro af en dubbel betydelse; ty alla de summor, som äro förlorade för oss, hafva varit en vinst för vår fiende.

Det är en erkänd sanning, att vartiden år 1810 och innan segelfarten på Östersjön ännu var öppen, blef till de aktningsvärda Ledamöterna af Konungens Konselj ett memorial afgifvet, der allt som sedermera har händt, i det närmaste förespåddes. Man föreställde dem, att om handeln på Östersjön fortsattes på samma sätt, så skulle fiendens roflystnad retas genom den stora mängd af Engelska handelsvaror, som lemnades inom fiendens område; men att, om man, i stället att tillåta handel med fiendtliga hamnar, tog någon ö i besittning i Östersjön, för att begagna den såsom en nederlagsplats, från hvilken handelsvarorna kunde öfverföras till fasta landet, skulle handeln kunna vara lika vidsträckt, utan så stor fara; och då vi tillika nyttjade Engelska skepp, för att öfverföra våra handelsvaror till denna ö, skulle alla de ofantliga summor besparas, som vi betalt i frakter åt främmande skepp. Men detta kloka råd blef ej antaget.

Sedan man vidtagit den plan, att gifva licencer för att handla med fienden, och sedan man gifvit denna plan företräde (ty man kan med skäl säga, att den vunnit företräde, då en annan plan var uppgifven, för att komma till samma ändamål), borde Assuradörerna anse sannolikt, att det var något hemligt förstånd emellan vår Regering och de Nordiska Makterna.

Det är blott en sådan sannolik öfvertygelse, som kan förklara huru Assuradörerna kunnat försumma de mest vanliga försigtighetsmått. De försäkrade på Östersjön, icke, såsom vanligt, intilldess att varorna blefvo lossade, utan intilldess de voro i säkerhet i Magasiner och i taka händer, och de förbundo sig att betala total skada, icke allenast om varorna bevisligen blefvo kondemnerade, utan också blott på en enkel underrättelse om deras beläggande med kvarstad, utan att deröfver fordra något officielt dokument. Om Assuradörerna blifvit så förblindade genom Konungens Ministrar, så hafva också de handlande på sin sida blifvit förförde genom Assuradörernes exempel; ty då de, genom dessa nya beting, sågo sig inledde i Assekurans-systemet, fullkomligen försäkrade för allt äfventyr och äfven för allt möjligt bekymmer, hafva de infåtit sig i denna handel

med en lystnad utan gränser, och gifvit åt deras spekulationer en dittills okänd utsträckning, så att alla omständigheter sammanstämde för att gynna fiendens afsigter. Sjelfva lyckan tycktes hafva föresatt sig, att vara honom gynnsam; ty de flottor, som tid efter annan ankommo för Göteborg, voro förhindrade af en beständig motvind, att kunna gå genom Sundet, så att det omsider samlades ända till 6 å 700 skepp, som slutligen på en gång gingo in i Östersjön, och inlupo till särskilda fiendtliga hamnar, der de genast blefvo konfiskerade; och denna händelse förde i en gemensam olycka, ej allenast många Assuradörer och handlande, utan ock tusentals manufakturister.

Dessa händelser föranleda oss naturligtvis, att, efter Aktie-ägarnes i Lloydska Assekuransen värdiga exempel (som utan hopp att återkomma till sitt förra bestånd, fästa hela deras uppmärksamhet på det tillkommande), undersöka om det tillhör en sund politik, att fortsätta denna handel på fiendtliga hamnar genom licencer. Emot detta system förekomma allmänna inkast, hvilka sjelfmant framställa sig för hvar och en, som undersöker detta ämne. Detta system lem- nar en omätlig myckenhet Engelska varor i fiendens våld; det sys- selsätter 50,000 båtsmän, som kunna användas emot oss sjelfva, så snart Kejsar Napoleon låter sätta dem i reqvosition; det kostar oss årligen 10 millioner pund sterling i specie till frakter åt främmande skepp; hvilket är hufvudorsaken till saknaden af vårt mynt och till vår ofördelaktiga kurs. Utom dessa allmänna inkast, gifves det ett annat, som bör vara af den största vikt för Konungens verkliga Mi- nistrar: det, att detta system är rakt stridande mot de grundsatser, på hvilka Ministrarne yrka energi och ihärdighet.

Föremålet af Konseljens första order är, att låta de missöden, med hvilka fienden hade för afsigt att nedslå vår handel, återfalla på honom sjelf, och att krossa hans manufaktur och produkter med ett lika förbud, som det, med hvilket han hotat Stora Britannien. Men genom dessa licencer ge vi åt dessa produkter både värde och omlopp, och vi förringa således föremålet för vår egen Konseljs or- der. När vi jemföra Konseljens första order (som voro dikterade af

én billig vedergällnings-esprit, och för öfrigt understödde af nödvändighetens och det egna försvarets mäktiga argumenter) med de sednare, der vi underkasta dessa stora principer en dålig kalkyl af livres, sous och deniers, och synas med en girig omsorg vilja uträkna för huru mycket penningar vi kunna öfvergifva att bruka represaljer och att försvara oss sjelfva; så kunna vi icke underlåta att på Konungens Konselj lämpa Arasps utrop, när hans grundsatser veko för skönheten och hans vackra fånge: «o Cyrus, jag känner att jag har två själar i mig; den ena leder mig till det goda, och den andra till det onda. Den första har öfverhand när du är närvarande, och den andra när du är frånvarande.» Två olika esprits ha i sanning herrskat i Kabinettet, när dessa tvenne beslut blifvit utfärdade; men — hvem var frånvarande eller närvarande, när den ena eller andra af dessa esprits var rådande? Det är deröfver som vi icke tillåta oss någon gissning. Amerikanska Regeringen har rättvist erkänt, att Konseljens sednare beslut, som vi försökt att föreställa såsom en ynnest och en jemkning i det förra, icke var i sjelfva verket annat, än en ny förolämpning till råga på de föregående. Också är det enda billiga skäl till klagan, som Amerikanska Regeringen äger emot Storbritannien, grundadt på detta sednare beslut af Konseljen och på de licencer, som derifrån blifvit utfärdade. Så länge vårt förhållande var inrättadt efter nödvändighetens och det egna försvarets grundsatser, på hvilka också det första beslutet var grundadt, och som allena kunde försvara ett steg, som var stridande mot neutraliteten, så länge har också Amerika känt allkraften af dessa grundsatser, och varit dem undergifvet; men när vi började handla med fienden genom licencer, har Amerika deraf billigt slutat, att orden *nödvändighet* och *eget försvar* af oss icke blifvit i förhand nyttjadt annorlunda än såsom ett fåfängt förebärande, för att försäkra oss i sjelfva verket de många förmåner som kunde härflyta af handelsrelationer med de makter, med hvilka vi voro i krig.

Om vi med fermeté och allvar hade hållit oss fast vid den esprit, som är rådande i våra första order, är det sannolikt, att vi

vunnit vårt ändamål; men vi hafva aldrig försökt att på god tro följa dem. Genom vårt licence-system har fienden undgått att vidkännas någon af de olägenheter, som vi hade för afsigt att tillfoga honom; vi ha gynnat utförseln af hans Lands produkter och manufaktur, och vi ha skaffat honom de första nödvändighetsvaror, på hvilka likväl en bristande tillgång skulle föranlåtut honom att återkalla sina beslut och att återkomma till det billiga jemlikhets-system, som är den sanna grunden för alla handelsrelationer. Man väntade sig i Ryssland, att, i följd af de konfiskationer, som under det förflutna året skett i Ryska hamnar, några Engelska licencer icke vidare skulle beviljas på dessa hamnar, i öfvertygelse att från början af sistl. vår Ryska Regeringen beslutit att tillåta licencer för införseln af Engelska manufaktur-varor och af kolonial-varor, i utbyte mot Ryska produkter; men i samma stund meddeltes de nya Engelska licencerna, som tillåto Ryska varors införsel, utan att föreskrifva några retur-laddningar, och gjorde således de medgifvanden onyttiga, som Ryska Regeringen var sinnad att göra. Om blotta fruktan för vårt represalj-system åstadkommit denna verkan i Ryssland, så kan man också deraf förnuftigtvis sluta, att en sträng verkställighet af samma system hade gjort en lika verkan i Frankrike. Men så länge Konungens Ministrar, genom en rädd och vacklande politik, sjelfve förfelat ändamålet af deras egna beslut, har Kejsar Napoleon, genom en ferm och fast politik, vunnit ändamålet för *sina* beslut, eller Engelska produkters och manufakturers uteslutande från fasta landet. Emedlertid har resultatet varit ganska förstörande för oss.

Engelsk egendom har blifvit konfiskerad i fiendtliga hamnar för 8 millioner pund sterling. Räknas härtill förlusten på kaffe, socker, bomullstyg, Ostindiska varor, skepp, metaller, aktier m. m., så uppstår en förlust af 46 millioner pund sterling. (En specifik kalkyl utreder dessa summor än närmare, men som rummet ej tillåter att här införa). Så betydlig denna summa än är, skall man likväl, vid en undersökning af grunderna för kalkylen, finna, att den alldeles icke är öfverdrifven. Summan af Engelska handelsvaror, som blifvit

konfiskerade i fiendtliga hamnar, är redan lagd för Allmänhetens ögon. Minskningen i värdet af manufakturerna och andra handelsvaror är grundadt på pris-kuranterna, och beloppet i magasinerna är evalveradt efter de säkraste underrättelser man kunnat få. Aktier i Kanaler m. m. ha fallit ifrån 320 till 200, och från 230 till 110. Aktier i flera nya broar och allmänna företag kunna ej diskonteras utan höga intressen, och flera arbeten afstanna i brist på subskribenter. Huru skeppens värde fallit, kan slutas deraf, att af 2:ne skepp, som blefvo utlysta till salu, blef det ena, som för 2:ne år tillbaka kostade 12,000 pund, försåldt för 4640, och det andra blef icke försåldt.

Sådan är den oerhörda förminskning i värdet af egendom, som Kejsar Napoleons Kontinental-system förorsakat i England, och ju mer detta system förlänges, ju mer skall det låta oss känna sina förstörande verkningar. Den nöd, som derigenom drabbat enskilt, och den brist i Statsinkomsterna, som deraf blir en oundviklig följd, föranleda till bedröfliga betraktelser. Om vi sluta från hvad vi sjelfve lida af Kejsar Napoleons dekret, till hvad Frankrike sjelf skulle hafva lidit, om Konseljens första beslut blifvit strängt efterlevadt, så måste man medge, att det är hög tid att använda, i all deras stränghet, de vedergällnings-principer, som vi förut stadgat, och från hvilka vi aldrig bort vika. Endast genom detta medel kunna vi låta fienden sjelf känna det onda han gjort Englands handel, och att öfver hela fasta landet låta födas ett allmänt missnöje, som skulle förmå Kejsaren att återkalla de dekret, hvilka han med segrarens ton förklarar vara grundlagar i hans Rike.

En annan omständighet, helt olik dem, som redan blifvit framställda, bör föranlåta Konungens Ministrar att öfvergifva licence-systemet, och denna omständighet är, att ett dylikt system undergräver alla grundsatser för redlighet och moralité hos handelsklassen. All licence, medgifven åt främmande skepp, för att fara från Engelska hamnar till fiendtliga, är en tillåtelse att begå falskhet, mened, trolöshet och bedrägeri, för penningar; än mer: det nödgar äfven den, som erhållit denna licence, att begå alla dessa brott; ty i an-

nat fall kunde icke den handel äga rum, som han vill^e verkställa. Licencernas innehafvare börja då att skaffa sig falska papper, som äro gjorda här och supponeras vara ett slags qvittobref ifrån Tullen i någon främmande hamn, hvarifrån de skepp, som äga licence, böra anses vara komna, för att tillåtas ingå i den hamn dit de äro bestämda.

För att kunna anskaffa åt dessa skepp alla de papper, som äro dem nödiga, äga vi här Fabriker, der alla tryckta eller otryckta formulär, qvittenser eller andra Tull-certifikater från främmande ställen äro efterapade, äfvensom Konsulter och Embetsmäns sigiller och underskrifter i främmande hamnar. Sådan är den lyckliga fullkomlighet, till hvilken man hunnit i konsten att göra falskt, att det är omöjligt att åtskilja verkliga originaler från de efterapade. Det är vid skeppets ankomst till destinerad ort, som scenen af mened börjas; ty det är Kapitenen och hela hans besättning, som måste edligen bekräfta, att skeppet verkligen kommer från den hamn, der de falska dokumenterna, som han uppvisar, äro daterade. Derifrån härflyter nödvändigt den förbindelsen, att genom penningar genast förloda matroserna att svärja falskt, till deras förmån i hvilkas tjänst de äro, och äfven den främmande Tullbetjeningen för att förhindra dessas vaksamhet. Statsmännen kunna tilläfventyrs anse alla dessa utvägar lofliga, då de användas mot en fiende, och äfven att vara en ganska oskyldig krigslist; men utan att vilja uppehålla oss vid upplösningen af denna machiavellism, vilja vi blott visa, att denna långa fortsättning af skamliga brott stannar ej blott deri att bedraga fienden; ty kraften af den skicklighet, som människan vinner, då hon vänjer sig att i sina relationer nyttja svek och bedrägeri, gör att hon nyttjar dem också mot sina vänner med samma ligkiltighet, som mot sina fiender, när hon drifves af törsten efter oloflig vinning; och det är på detta sätt, som den giftbägare, vi ärnat åt fienden, bringas tillbaka till våra egna läppar. Ett bedräfligt exempel af denna sanning igenfinnes i en kungörelse, som nyligen varit införd i de allmänna papperen, och der man bjuder en belöning af 100 ginéer åt den som kan taga fast M. V., emot hvilken domstolen utfärda,

ett arresterings-dekret, för det han med vett och vilja tillskapat ett diktadt bref, som skulle vara skrivet från Amsterdam, och att, med biträde af detta svek, hafva utfordrat och utbekommit af Assuradörerna det värde, för hvilket han låtit försäkra vissa handelsvaror, hvilka han falskeligen föregifvit vara förolyckade. Man ser häraf, huru farligt det är, att göra människan förtrolig med brott, och med hvilken snabbhet de då genomlöpa alla möjliga vägar. Man försäkrar att M. V. var en ganska betydlig och aktningsvärd handlande, af en god uppfostran, af belevade seder, som ägde tillträde i hufvudstadens bästa samkväm, och som slutligen, efter all sannolikhet, icke gjort sig skyldig till ett dylikt brott, om han icke förut blifvit så bekant med konstgrepp och falskhet, under det han ägde ett så betydligt intresse i den handel med fiendtliga hamnar, som härledde sig från licencerna. I en bok af stor autorité talas om en klass människor, som påstodo sig äga en större helighet än andra, och hvilka drogo i betänkande att svälja en mygg, men ej en kamel. Vi äga ej anledning att tro, det denna människoklass skall utlockna, om, efter den målning vi gjort öfver handelns verkningar, det ännu skulle vara någon, som ville anses för hederlig och samvetsgrann, och ändå fortfar att gilla en dylik handel.

Assuradörerna äga i deras händer medel att alldeles afskaffa denna skadliga handel; ty om ingen Assuradör ville försäkra, så skulle icke eller någon ingå deri. De förluster de gjort, på utrikes orter genom konfiskationer, och inrikes genom svek, borde hafva lärt dem, att den säkraste grund för deras eget bestånd är Engelska flaggans beskydd, och deras ärlighet med hvilka de handla. Må de då en gång taga det beslut, att icke mer försäkra främmande skepp, med licencer på fiendtliga hamnar. Genom ett sådant beslut sätta de sig i säkerhet för nya konfiskationer, och behöfva ej frukta dessa konster af svek, för hvilka de billigt blifvit offer, då de böra anses såsom medbrottsliga, när de försäkrat en sådan handel. Alla handels-konsiderationer, ej mindre än politiska och moraliska, kräfva ett sådant beslut, och både för Assuradörernas eget och för Fäderneslandets bästa uppfordra vi dem att vidtaga det.

The Star.

N:o 5 och 6.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Fredagen den 17 Januari 1812.

Många Meningar.

Det var en lustig session, den sista. 41 Ledamöter och 40 meningar. Jag ensam utgjorde pluralitet. Jag anmälde vissa personers högeliga åstundan, att få veta våra namn, och hemställde om jag icke skulle få upptäcka dem. Detta smakade både väl och illa. Jag trodde mig få nej öfverallt; men tvertom. Hvar och en af Hedersledamöterna ville lysa med sitt eget namn ensamt, och när frågan framställdes af vår ordförande rätt och slätt, *hvilka namn jag skulle få yppa?* så röstade hvar och en på sitt eget allena, undantagande våra arbetande Ledamöter eller Societetens dragare, som af höflighet röstade på hvarandra; således 40 särskilda vota. Jag, som icke har annat arfode för mitt besvär, än ett exemplar af skriften, liksom Biblioteket, samt den ovanliga rättigheten, att få yttra mig först eller sist, hvilketdera jag behagar, ropade med hög röst, efter slutad votering — *Alla*. Nå, hvar är nu pluraliteten? frågade vår hederlige ordförande. Jo, han är hos mig, svarade jag; ty när min universal-röst lägges till alla de andra specifika, så har hvar Ledamot, utom jag sjelf, två röster, ingen mer och ingen mindre; derföre böra

också alla namnen uppgifvas, undantagande mitt eget, helst jag blott har en enda röst, och den har jag sjelf gifvit mig inclusive i och med mitt universal-votum. Ja, det blef dervid; min proposition bifölls utan votering; men (i systhet sagdt) jag måste lofva Societeten att icke uppgifva alla namnen på en gång, utan hushålla sparsamt, och man måste ju hålla hvad man lofvat? Det är ändå en skön rättighet att få votera sist; ty då kan man någorlunda determinera pluraliteten.

Ambitions-Fråga.

Nu märker jag grant, att den här frågan är en ambitions-fråga, som jag måste handtera ganska delikat, för att icke stöta någon. Det står väl i mitt eget skön, att till en del göra som jag vill; men allt hvad man gör, bör likväl grunda sig på principer och rättvisa. Jag tycker mig gå den billigaste vägen, om jag först namnger och beskriver de *arbetande* Ledamöterna, som göra gagnet, och låter efter hand, vid tillfälle, en och annan af *Hedersledamöterna* framdeles få synas, allt efter den ordning som jag finner att de göra oss någon nytta. Detta kan tilläfsventyrs vara dem en uppmuntran att göra gagn; och man vet af erfarenhet hvad uppmuntran är för en sporre. Jag vill införa samma esprit i vår Republik, som i den Nord-Amerikanska, att den som icke arbetar, får — svälta. Nå, till saken då. Den ena af våra Ledamöter är

En gammal Militär,

som bevistat många bataljer, och går nu på träben, sedan han i sista affären förlorade sitt eget. Han är af gammal och ädel familj, men synes likväl vara något säkrare på sina moderne-anor än på fädernet. Han har mycken beläsenhet, har varit nyttjad i Statsärenden, känner Politiken och Finanserna, äger vacker egendom på landet, sköter den väl, och är ett lexikon i sin ort, som rådfrågas i alla grannlaga ärenden. Domare och Advokater älska honom icke

stort; ty han processar aldrig och förliker mestadels alla processer, som äro på vägen att brista ut i hans ort. Hans råd äro likasom maktspråk, och hans valspråk i Juridiken är, att *en mager förlikning är bättre än en fet process*; ty, säger han, nästan allt hvad man vinner, stannar hos Domare och Advokater samt i skjuts och trakamenten. Han känner detta af erfarenhet; ty det var hans farfar, som var inblandad i den namnkunniga processen om såstången, hvilken kostade salig Gubben 2 hela hemman och hans vederpart allt hvad han ägde. Han blir här endast en liten tid, men han har lofvat att skrifva oss till alla postdagar, i fall vi skulle continuera efter hans bortresa. Alla sina bondhemman har han utarrenderat åt sina bönder på viss tid, och alla hans bönder må väl. När missvext infaller, håller han ej sin säd osåld till sista stunden, för att preja sig till ett högt pris, utan han har för regel att lefva och låta lefva, och anser den fattige äga förmånsrätt framför den rika, till den säd han har att aflåta. Brännvin bränner han endast till husbehof och för sin ladugård. Han är en fiende till alla stora Brännerier; ty dem håller han före vara riksförderfliga. Får han höra af någon possessionat, som har stora pannor och icke låtit taxera sig till mer än $\frac{1}{4}$ eller derunder, så blir gubben befängd, och hade lust att mörbulta både Possessionaten och Kronobetjeningen; ty en dubbel tjufnad är begången, säger han, och alla slags tjufvar hatar jag. Alla Krogar har han rotat ut i sin ort, och derfor är också folket fredligt, höfligt, arbetsamt och välmående. Tiggare finnas der icke heller; ty han har vidtagit utvägar att folket kan få arbeta, och för de vanföre har han inrättat fattighus. Socken-magasinet är också på god fot, men det skiljer sig från alla andra i synnerhet deri, att man der ej procentar på den fattiga. Skola har han också inrättat, på det barnen i tid måtte få lära sig läsa och räkna, hellre än att slå dank och göra odygd. Mot sitt tjenstfolk är han en huld far, umgås med dem med godhet och vänlighet; bannas aldrig i ofid, utan undervisar dem förtroligt i allt hvad de icke förstå, och berömmar dem när de göra väl; men om någon är lat, försumlig, elak

eller lastfull, så nyttjar han utan pardon skäligen husaga, och hjälper icke den, så — marsch på porten. Sina döttrar tillhåller han att sköta hushållet och efterse de inre göremålen. De skola ej bli Hoffröknar, utan skickliga hustrur på landet, säger gubben, och då äro deras män icke belätne hvarken med romanläsning eller med broderier. Slätsöm, slätsöm, och att väl kunna sköta ett hushåll, är nog på landet, säger han; Stadsbor må vara granna, icke vi. Han går litet för långt ibland. Men namnet då? Ja — vi må kalla honom *Gyllenpatriot*. Han förtjenar det.

En hederlig Prest.

Den andra Ledamoten är gubben *Koftander*, Pastor & Präpos. i Brödlösa Församling och Knapsta Kapell, men en innerligt hederlig man; har vackra studier, och är till och med vitter. Han är alltid vid godt humör, och han påstår att det åtföljer ett godt samvete. Jag tror han har rätt. Litet för het är han väl ibland; ty när han får höra beskrivas någon lastfull, egennyttig, baktalare, girigbuk, orättrådig m. m., så blir han röd i synen som en tupp. Men gubben har också merendels tillbringat sin tid på landet, och icke sett stort in i Stadslefnaden och stora världen. Han vill ha gamla ärligheten kvar öfverallt. Jo pytt — min hedersgubbe, du är narrad på kuppen. Det står icke så till, som du menar. Den gamla ärligheten har längesedan fått afsked, utan pension; men hon kommer väl, hon kommer väl, sedan man fått se, att knep och smygvägar icke mer hjälpa. Men — till vår gubbe igen. Han predikar, som en ärlig prest, ren Religion, utan höglärda distinktioner, som ingen begriper, och knappt Presten sjelf, som förkunnar dem. Man hör honom aldrig smickra; aldrig gå omkring Religionens höga sanningar, som katten kring beta gröten, utan att våga nämna dem vid deras rätta namn; aldrig begagna högtrafvande fraser, som krevera i luften såsom väderbubblor; aldrig stryka öfver gångbara epidemiska laster med harfoten; aldrig dundra öfver ingenting, och al-

drig på predikstolen utpeka någon viss person, som kunde vara hans ovän. Han kompilarar ej Postillor, utan det är hans rena själ, som talar hjertats och Religionens äkta språk; och hans tal dör ej i luften; det fäster sig i hans åhörarens hjertan. Aldrig har han gifvit Högvördige Herr Biskopen någon silfverkanna, och aldrig Consistorium några dusörer. Han blir hellre qvar i sitt kära Brödlösa, än att han ville köpa sig ett bättre. Med sina socknebor är han alltid i godt förstånd, och grälar aldrig om pastoralierna, utan är nöjd med sin lagliga del, som ingen missunnar honom. Likstol tar han aldrig; ty han säger att det vore en dubbel förlust för bonden, om han skulle mista sin hustru och sin ko på en och samma gång. Vederlag vill han icke heller ha; ty han säger att Presterne berga sig nog ändå, utan att Kronan skall slarfva bort sina knappa inkomster åt Presterskapet. Skolan har gubben en särdeles vård om. Den besöker han flitigt; ty han säger med tårar i ögonen: «den här generationen är mycket förderfvad; det ligger derföre makt uppå, att uppfostra den uppvoxande ungdomen väl; ty annars blir den nya generationen ingen bit bättre än den här, och hvart vill vår gode Regent ta vägen med en dålig Nation?» Intet tillfälle låter vår Pastor gå förbi, utan att uppmana hvar och en till Gudsfruktan och dygd, till lydnad emot Öfverheten och Lagen; till enighet och till kärlek emot sin nästa och till Fäderneslandet; ty han säger: «är folket gräligt och olydigt, så står det aldrig rätt till med Presten och Kronobetjeningen; det är merendels deras eget fel, om de icke hafva folket på sina fem finger.» Katekes-förhör är han mycket fallen för. Han anser dem göra långt större nytta än predikningarne. Sitt boställe sköter han med mycken omsorg. «Så der såg det ut, när jag tog det emot», säger han, «så här ser det ut nu; min efterträdare skall ingenting ha att klaga.» Sina Sockenbor underrättar han noga om alla de nya försök, som han gjort i åkerbruket, och råder dem att försöka alla dem, som slagit väl ut för honom sjelf. Frön till gräs och fodervexter har han lånat dem, och det är rätt nu ingen torpare, som icke är bekant med deras odling. Både ladugårdar och

åkerns afkastning har därför ökat sig i hans församling, så att namnet Brödlösa icke vidare passar der. Det måste bytas om, androm till uppmuntran. Riksdagsman har han aldrig velat bli; ty han säger att Presten har ingenting vid en Riksdag att göra. Religion och Politik äro två olika ting, säger han alltid; den ena äter opp den andra. Brännvinet har han inskränkt och krogarne har han afskaffat alldeles; och sedan han här om året satte några fyllhundar i stocken, med en tom brännvinsankare i famnen och en brännvinshatt på hufvudet; så har ingen enda varit full i hans församling. I sina principer är han lik gubben Gyllenpatriot som ett bär. Hans gumma har lärt sig litet medicin och hjälper de sjuka med nyttiga huskurer. I synnerhet lägger hon mycken omsorg vid koppypningen, så att på flera år intet enda barn dött i kopporna. Men — vi råka väl vår Prest en annan gång, ehuru han endast är i staden en gång i veckan.

Kritik och Svar.

Hm! lär någon säga. Den här har lånat planen af *The Spectator* och *Argus*. — Nå ja. Hinna vi opp dem, så har det ingen nöd; men det vill mycket till. Man får nöja sig med mindre. Det är ingen skam för en Architekt, att låna grundritning af en annan, helst om tomterna äro lika, blott han nyttjar egna ornament. Men jag har ju ännu icke uppgifvit alla våra arbetare. Den tredje är

En hederlig Köpman,

som heter *Honnête*, och är förmodligen af utländsk extraktion. Han är en besynnerlig människa i anseende till sina handelsprinciper, och just ett original. Han har många kunskaper, har rest öfver hela Europa, och känner handeln i grund. Han är behållen, men icke stenrik. Hör, hvilken besynnerlig man vår *Honnête* är! Han har aldrig lurendräгат, aldrig agioterat, aldrig begagnat sig af vaxelverleri, aldrig varit blodsugare under elaka konjunkturer, aldrig skin-